

20k22 Képzés GYIK

2022

Tartalomjegyzék

1. COVID- Kérdések

2. Választás Napja

3. Jogi kérdések

4. Képzési Anyaggal Kapcsolatos Kérdések

2022

GYIK

1. COVID kérdések

Kérdés: A járványkezeléssel kapcsolatban, amennyiben egy választópolgár hatósági karantén alá van vonva, a mozgóurnát kezelő bizottsági tag, köteles-e, illetve milyen módon köteles a szavazás lehetőségét biztosítani a szavazó számára? Milyen módon van lehetősége meggyőződni arról, hogy a mozgóurnát igénylő, milyen egészségügyi okból, vagy akadályoztatás jogcímén igényelte ezt a szavazási lehetőséget?

Válasz: Az SzSzB tagok részére HVI/NVI **biztosíthat** egyszer használatos maszkot és kesztyűt, melyeket cserélni kell/lehet a mozgóurnás választók között. Ez azonban a járványügyi előírások eltörlése miatt nem kötelező a választási iroda számára. Ha a választópolgár karanténban van, akkor is megilleti a választójog és szavazhat mozgóurnával. Az SzSzB tagoknak kell körültekintően eljárni (távolságtartás, ha megoldható, akkor a lakásba belépés mellőzése); a választópolgárt megkérhetjük maszk viselésére, bár ha nem teszi, akkor is szavazhat. Amikor a választó igényli a mozgóurnát, akkor megadja annak az indoklását (milyen jogcímen kéri a mozgóurnát), de azt, hogy ez az indoklás mennyire felel meg a tényeknek, már nem feladata vizsgálni az SzSzB tagoknak.

1. COVID kérdések

Covid és a személyes okmányok érvényessége:

A Covid miatti veszélyhelyzet időszaka alatt az okmányok érvényességi ideje meghosszabbításra került.

A hatályos szabály szerint **minden, 2020. március 11-én és azt követően lejárt okmányt érvényesnek kell elfogadni a választáson.**

2. A Választás Napja

Kérdés: Ha az adott szavazókörben a névjegyzék szerinti összes ember megjelent és pl. 14 óra után már nem jöhet több szavazó, akkor el lehet-e indítani – 19 óra előtt – a számlálást, a jegyzőkönyvezést, stb.

Válasz: Nem lehet előbb befejezni a választást. Ha mindenki megjelent és a mozgóurna is visszatért, akkor is csak 19 órakor lehet bezárni a szavazóhelyiséget és megkezdeni a szavazatszámlálást. A választási eljárásról szóló törvény rendelkezik így, külön nincs rendelkezés arra az esetre, ha minden választópolgár megjelent és leszavazott.

Kérdés: A szavazatszámlálás végeztekor, amikor a szavazatokat bekísérjük a helyi választási irodába (ami a településünkön a polgármesteri hivatal), ott van még bármi teendőd? Aláírni valamit?

Válasz: Nem, nincs teendőd. Az elnök átadás-átvételi elismervénnyel átadja az HVI számára a dobozokat és a pecsétet. A te feladatod csak megfigyelni, hogy minden szabályosan történik-e, és csak ha nem, azt kell incidensként rögzítened. Ha tudod, fényképezd le az átadás-átvételi elismervényt is!

2. A Választás Napja

Kérdés: A jegyzőkönyveknek van formanyomtatványa, előkészítve a jegyzőkönyv-vezetőnél?

Válasz: Igen, van a jegyzőkönyv-vezetőnél előkészített formanyomtatvány.

Kérdés: Tegyük fel, hogy XY azt kéri, egy általa kijelölt segítő kísérje be a fülkébe, mert "rosszul lát", és segítsen a szavazólap kitöltésében. Ezt hogyan tudom ellenőrizni? Milyen igazolást kérhetek, hogy, az illető tényleg rosszul lát-e (főleg, hogy mondjuk előtte a mobilját nyomkodta)? Hogyan igazolja a segítő, hogy őt kérte fel előzetesen a "rosszul látó" személy a bekísérésre?

Válasz: Ha a választópolgár megkér valakit segítőnek, akkor abba nem lehet beleszólni, annak a jogosságát sajnos nem tudjuk ellenőrizni. Fel tudjuk ajánlani, hogy két SzSzB-tag segít neki, de a választó teljesen szabadon dönthet úgy is, hogy más személy segítségét kéri és az SzSzB-tagok ne segítsenek neki. A segítőnek nem kell igazolnia semmit, a választópolgárnak kell azt mondania, hogy ez a vele együtt érkezett segítő segítségét kéri a szavazáshoz. Ha viszont ugyanaz az ember több embernek is segít a szavazásban, az szabálytalan – ha ilyet tapasztalsz, mindenképp vetess fel róla jegyzőkönyvet, lehetőleg a segítő személyi adataival!

2. A Választás Napja

Kérdés: *Lehet-e a szavazatot úgy leadni, hogy mondjuk kettős keresztet vagy ötágú csillagot rajzolnak a körbe? Egy ilyen szavazat érvényes?*

Válasz: Az oktatóanyagban pontatlanul fogalmaztunk. A szavazat akkor érvényes, ha a jelölt neve melletti, illetve lista neve feletti körbe tollal **legalább két, egymást metsző vonalat** ír a szavazó. Tehát ha a kettős keresztet vagy az ötágú csillagot úgy rajzolja be a körbe, hogy legalább két vonal metszi egymást, akkor igen, a szavazat érvényes. A szavazatot akárhány vonallal rajzolhatta az ember (egy vonallal a toll felemelése nélkül is akár), a lényeg, hogy legyen a körben valahol metszéspont.

Kérdés: *Tegyük fel, hogy szavazás közben gyanús dolog történik kint (pl. ugyanaz az autó gyakran megjelenik, esetlegesen pénzosztás gyanúja merül fel) – mi a teendőm? Kinek kell szólnom? Jegyzőkönyvveztetnem kell ott a gyanúmat?*

Válasz: A szavazóhelyiségen kívül nincs intézkedési lehetősége az SzSzB-nek, tehát jegyzőkönyv nem vehető fel. A visszaélés-gyanús esetet vedd fel videóra, majd jelezd a mobilappon keresztül, vagy telefonon, mert az ettől függetlenül megvalósíthatja a Büntető Törvénykönyv 350.§ -át, a választás rendje elleni bűncselekményt.

2. A Választás Napja

Kérdés: A szavazatszámolás közben egyáltalán nem mehetünk majd ki – mosdóba sem?

Válasz: Ilyen szabály a választási kézikönyvekben és a választási eljárásról szóló törvényben nincs. Az SzSzB-tagok maguk döntenek úgy, hogy nem hagyják el a termet, amíg a számlálás tart, hiszen ezzel gátolják a visszaélések lehetőségét. Ha lehet, még a számlálás megkezdése előtt menjetek ki, de ne egyszerre, a mosdóba!

Kérdés: “A szavazóhelyiségben nem szabad telefonozni” – ez mit jelent egész pontosan? Telefonon beszélni nem szabad, vagy semmit sem szabad csinálnunk (cset, fotó), és kikapcsolt állapotban kell lennie a telefonunknak a helyiségben? Ha kimegyünk a helyiségből, gond nélkül mobilozhatunk, csetelhetünk, telefonálhatunk? Ha kint gyanúsat látunk (pl cigizés közben elmeséli, hogy hányan jöttek az XY családból), akkor azt kinek kell jelezni? Jegyzőkönyvezendő? Vagy a delegáló szervezetnek jelzem? Vagy lényegében semmit nem tudok tenni?

Válasz: A szavazatszámoló bizottság tagjai a szavazás időtartama alatt nem használhatnak adatrögzítésre vagy adattovábbításra alkalmas eszközt a szavazóhelyiségben. Tehát nem lehet a telefont használni, semmire sem. Kikapcsolni persze nem kell. Ha gyanúsat tapasztalsz, tudsz tenni, és KELL is tenned! Először értesítsd az elnököt, és készüljön jegyzőkönyv. Ha ezt megtagadják, akkor menj ki a teremből, egy papírra írd fel, hogy mikor és mi történt és azt írd alá, és írasd alá a szavazatszámoló társaddal. Majd ezt lefényképezve küldd el a mobil applikációban!

2. A Választás Napja

Kérdés: *A jegyzőkönyvvezetés hogy zajlik pontosan? Rögtön szólok, amikor az esemény történik? Addig felfüggesztjük a szavazást, és nem jöhet senki a helyiségbe, vagy megkérek valakit, hogy vegye át a helyem, és közben folytatódik minden, amíg a jegyzővel intézkedem?*

Válasz: Igen, rögtön szólj. A szavazást nem kell felfüggeszteni. A jegyzőkönyvet az elnök segítségével kell elkészíteni, ahhoz a jegyzőre nincs szükség. A törvény értelmében bármely SzSzB-tag által felvetett ügyben döntést KELL hozni, s arról jegyzőkönyvet kell felvenni.

Kérdés: *Módosult tudatállapotban lévő ember szavazhat? (részeg, bedrogozott) Ha nem, hogy szűrhetem ki, hogy az, vagy hogy jelezhetem a gyanúmat? Ha igen, akkor van-e joga segítséget/kísérőt kérni mondván, hogy nem látja pl rendesen a szavazólapot?*

Válasz: Részeg is szavazhat, nyilván ha veszélyezteti a szavazás törvényes rendjét, akkor ki lehet küldeni, rendőrt lehet hívni. Így hát kiszűrni őket nem kell. Nem kell ellenőrizni, nincs szondáztatás vagy drogteszt. Az ilyen állapotú szavazó kérhet segítséget a szavazáshoz, sőt, saját maga is hozhat segítőt. Az ilyen segítő igénybevétele ellen nem lehet az SzSzB tagoknak tiltakozni, ez a szavazó joga.

2. A Választás Napja

Kérdés: Mit jelent, hogy a szavazatszámláló hivatalos személynek számít?

Válasz: A hivatalos személynek fokozott büntetőjogi védelme és feljelentési kötelezettsége van.

Kérdés: A szavazás közben lehetnek újságírók?

Válasz: Igen, a szavazás közben és a szavazatszámlálás során az újságírók jelen lehetnek a szavazóhelyiségben. A szavazás megkezdése előtt viszont az újságírók nem, csak az SzSzB tagjai, a jegyzőkönyvezető és a nemzetközi megfigyelők lehetnek jelen.

Kérdés: Kell-e, hogy a fülkében legyen elhúzható függöny?

Válasz: Kötelező függönynek lennie a fülkénél.

Kérdés: Kell-e minden vitás kérdéstről jegyzőkönyvet készíteni?

Válasz: Nem minden vitás kérdéstről kell jegyzőkönyvet készíteni, amit felvet egy SzSzB-tag. Egyszerű többséggel dönt az SzSzB pl. abban a vitás kérdésben is, hogy melyik szavazat érvényes vagy érvénytelen.

2. A Választás Napja

Kérdés: *Ki végzi a jegyzőkönyvezést?*

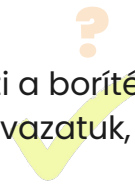
Válasz: Ezt a feladatot a jegyzőkönyvvezető végzi. Ő nem tagja az SzSzB-nek.

Kérdés: *A szavazónak kötelező a fehér boríték használata?*

Válasz: Az SzSzB-nek kötelező a borítékot átadnia a szavazónak, de a szavazót a törvény nem kötelezi a boríték használatára. Az átjelentkező szavazók zöld borítékot kapnak, nekik viszont csak akkor érvényes a szavazatuk, ha ebben a borítékban van és le van zárva a boríték.

Kérdés: *Milyen szavazólapokat kell adni a szavazónak?*

Válasz: Egyéni és listás, illetve a nemzetiségieknek egyéni és nemzetiségi listás szavazólapot kell adni. Ezen kívül népszavazásit.

2. A Választás Napja

Kérdés: *Mi számít rendkívüli esetnek?*

Válasz: A rosszullét, haláleset, bombariadó, áramszünet, ittas választó, rongálás stb. De nem csak ezeket az eseteket kell jegyzőkönyvezni, hanem minden olyan eset, amely a választás tisztaságát veszélyezteti, mint pl. a szavazók befolyásolása, illegális mozgósítás, a telefonhasználat, jegyzőkönyvek biankóban történő aláírása is.

Kérdés: *Van-e intézkedési joga az SzSzB-nek a szavazófülkék ellenőrzésénél?*

Válasz: Ha valami hiányzik, vagy rendellenességet észlel az SzSzB, akkor vagy a jegyzőkönyvvezető vagy az elnök intézkedik a helyzet azonnali orvoslására.

Kérdés: *Mikor kell aláírni a jegyzőkönyvet?*

Válasz: A számolás után azonnal alá kell írni a jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvet a másolatok átvétele után is alá kell írni. Ceruzával írt jegyzőkönyvet nem szabad aláírni! A szavazóhelyiségben végleges jegyzőkönyv készül, nem szabad távozni ennek elkészülte, aláírása, és a másolati példány átvétele nélkül. Az eredeti jegyzőkönyvet fényképezd is le.

3. Jogi kérdések

Kérdés: Személyazonosság megállapítására csak útlevél fogadható el?

Válasz: Nem. A személyazonosság igazolására a magyar hatóságok által kiállított érvényes igazolványok alkalmasak. Az útlevél csak az egyik ilyen. Az útlevelek közül viszont csak a magyar hatóságok által kiállított útlevél fogadható el, de azok közül minden típus: normális, szolgálati, külügyi szolgálati, diplomata, hajós szolgálati és ideiglenes is. Külföldi útlevél nem fogadható el a szavazáshoz.

Kérdés: A visszautasított személyek számát milyen dokumentumok alapján lehet rögzíteni/megszámolni?

Válasz: A visszautasításról először az SzSzB döntést hoz. A visszautasított személy adatait fel kell venni az erre szolgáló külön jegyzékbe. Az egyszer már visszautasított polgár is szavazhat, ha a visszautasítás okát orvosolja (pl. megtalálja az igazolványait).

Kérdés: Hogyan tudja a köteget megszámolt szavazatokat, fel nem használt szavazólapokat a jegyző lepecsételni ha nincs is jelen?

Válasz: Az SzSzB-nek nincs jegyzője. A szavazóhelyiségnek van jegyzőkönyvvezetője, a számolás során a pecsételés az ő feladata.

3. Jogi kérdések

Kérdés: *Ha a szavazat számlálásánál (érthető módon!) nem lehet nálam toll, csak a számlálás végeredményét diktáljuk be a jegyzőkönyvvezetőnek, akkor CERUZÁVAL azért készíthetek jegyzeteket, részszámításokat, bármit?*

Válasz: A szavazás ideje alatt nálad lehet a hivatalos kihelyezett toll, de más nem. A számlálás ideje alatt viszont már nem lehet nálad sem toll, sem ceruza, mert az asztalról mindent el kell távolítani. Tollat is csak a jegyzőkönyvvezető használhat. Másik, a számlálásra nem használt asztalon készíthetsz ceruzával jegyzeteket.

Kérdés: *Mit tudok tenni, ha sem az SzSzB elnöke (akinek elsődleges feladata a számlálók közötti munkamegosztásra felkérés, a feladatellátás sorrendjének szervezése), sem a bizottság a választott tagokkal többségben szavazva nem akarják elfogadni az igényemet? Például a névjegyzék kezelésére, az időnkénti rotációs feladatellátásra, vagy a mozgóurnázástól való elzárkózásomat, esetleges szabálytalanságra való figyelemfelhívásomat, egyáltalán a jegyzőkönyvbe vételi felszólításomat?*

Válasz: Vetess fel a javaslatodról jegyzőkönyvet! Ha erre sem hajlandók, akkor menj ki a teremből és te írd egy papírt, hogy ekkor és ekkor ez meg ez történt, írd alá és írasd alá minél több SzSzB-taggal (a szavazatszámoló párod valószínűleg hajlandó rá, lehet, hogy más is). Az incidensről készíts feljegyzést a mobil applikációdal és küldj nekünk fényképet a jegyzőkönyvedről!

3. Jogi kérdések

Kérdés: Korábbi választás alkalmával, amikor a számlálás végén az összes iratot az SzSzB elnök és a jegyzőkönyvvezető – akiket kísértem – bevitték a helyi választási irodába, akkor oda, ahol azt le kellett adni én már nem mehettem be, így nem is tudom, hogy ott mi történt, kik voltak jelen, egyáltalán van-e ott bent képviselője az ellenzéknek? Ragaszkodhattam volna-e, hogy jelen legyek az iratok átadásánál? Mit tegyek, ha akkor sem engednek be?

Válasz: Az iratok szállítása kollektív feladat, tehát az SzSzB közösen szállítja, erre is kiterjed az, hogy egyenlőek a tagok jogai. A szállítás addig tart, amíg átadás-átvételi nyomtatvány nem készül, tehát ameddig ilyen papírt a HVI ki nem állított, az urna mellett lehet az összes SzSzB-tag. Ez közös jog és kötelesség. Ragaszkodj a jogaidhoz! Az incidensről készíts feljegyzést a mobil telefonos applikációddal!

3. Jogi kérdések

Kérdés: Már a nap elején tudjuk, hogy hány urnát rakunk ki, és az összeset kirakjuk, amibe elméletileg az összes szavazatnak bele kell majd férnie? Vagy van olyan eset, hogy napközben újat kell "készíteni"? Ha így van, akkor addig leállítjuk a szavazók beérkezését a helyiségbe?

Válasz: Minden, reggel rendelkezésre álló urnát ellenőrizzünk az elsőként szavazó választópolgárral és zárjuk le a szabályoknak megfelelően. Ha napközben megtelne egy urna, akkor azt állítsuk félre, ragasszuk le és vegyünk fel róla jegyzőkönyvet. Ha a szavazóhelyiségben használt összes urna megtelne, akkor még ez előtt értesítsük a HVI-t (a jegyzőkönyvvezető megteszi), hogy küldjenek póturnát. Amint az megérkezik, egy választópolgár és az SzSzB általi ellenőrzést követően zárjuk le a reggeli szabályoknak megfelelően és mint rendkívüli esemény, vegyünk fel róla jegyzőkönyvet.

Kérdés: Szavazóhelyiség – szavazókör: a szavazókörnek mi a "határa"? Mi számít a szavazóhelyiség előterének (választási reklám vagy pártjelvény elhelyezés és telefonálás kapcsán szerepelt) – ezt hogy kell érteni?

Válasz: Szavazóhelyiség határa: a szoba fala, ahol maga a szavazás folyik. Előtér: a szavazóhelyiséghez vezető folyosó, vagy belső terület. Szavazókör: a szavazásra szolgáló épület (általában iskola) – egy szavazókör több szavazóhelyiséget is tartalmazhat. Ezekben sehol sem lehet "kampány dolog". Telefonálni pedig a szavazókörben nem lehet a szavazás ideje alatt.

4. A képzési anyaggal kapcsolatos kérdések

Kérdés: *Nem egyszer visszatér a felkészítő anyagban, hogy mihez van joguk a szavazatszámlálónak, mi mindenhez ragaszkodjanak, hívják fel az esetlegesen ellentmondó SZSZB elnök figyelmét stb. Mire való hivatkozással tehetik ezt? Az kevés, hogy mert "én ezt így tudom", "ezt tanultam", "ezt mondja az ellenzéki 20k". Mire alapul ez az egész képzés? Lehet, hogy elkerülte a figyelmem, de sehol nem láttam jogszabályi és/vagy bármilyen egyéb hivatalos tájékoztatóra/állásfoglalásra való hivatkozást. Kell legyen valami a szavazatszámlálók kezében, amire tényszerűen hivatkozhatnak vitás kérdésekben, ha pl. az SZSZB tagjai nem akarnak rotációban, munkamegosztásban dolgozni.*

Válasz: Hivatkozni a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. Törvényre kell. Ez az alapja a választások során alkalmazott eljárásoknak. Például ebben szerepel (19. § (1)), hogy a választott és megbízott tagok jogai és kötelességei egyenlőek, így bármely tag kezelheti pl. a névjegyzéket. Az NVI által kiadott választási füzetek is hasznosak, ezekre is lehet hivatkozni. A mobil applikációban pedig a "Kisokos" fejezetben a "További Információk" alatt ahol csak lehetett, megadtuk a jogszabály paragrafus számát és a konkrét szövegét is. Amikor csak lehet, használd!

4. A képzési anyaggal kapcsolatos kérdések

Kérdés: A 7. lecke 21. oldalán az szerepel, hogy az érvényes szavazólapok kötegelésére a pecsétet a jegyző teszi rá. Nem inkább a jegyzőkönyvvezető, hiszen jegyzője a polgármesteri hivataloknak van?

Válasz: De igen, itt a jegyzőkönyvvezetőről van szó.

Kérdés: A 4. leckében írják, hogy feltétlenül vigyek magammal telefont, mert arra a kritikus helyzetek rögzítéséhez szükség lehet, ami igaz. Azonban később azt írják és a választási eljárásról szóló tv.172.§(2) bekezdése is azt tartalmazza, hogy a szavazás időtartama alatt adatrögzítésre és továbbításra alkalmas eszközt nem használhatnak a bizottság tagjai. Miként gondolták akkor ezt a javaslatukat kivitelezni?

Válasz: A szavazókörben nem szabad használni a telefont, de a szavazókörön KÍVÜL már igen. A részvételi adatokat is rendszeresen le kell majd jelentened - azt is csak a szavazókörön kívül teheted. Súlyos probléma vagy incidens esetén gyere ki az épületből és onnan telefonálj. Rögzíteni az épületen kívüli eseményeket is lehet, tehát ha sokadszorra jelenik meg ugyanaz a busz és úgy tűnik, hogy a szavazókat szállítják, akkor azt az épületből kijőve javasolt is lefényképezni.

4. A képzési anyaggal kapcsolatos kérdések

Kérdés: Az érvénytelen szavazatoknál azt mondjátok, hogy “a hátoldalára rá kell írni, hogy (...) a bizottság jelen lévő tagjai aláírják” – azonban elméletileg nem lehet toll nálunk. Ez akkor úgy történik, hogy minden egyes szavazólapot a jegyzőkönyvvezetőnél együtt jelölünk meg? Vagy egyenesen neki kell megjelölnie a hátoldalakat?

Válasz: A szavazólap hátoldalát együtt írjátok alá, a jegyzőkönyvvezető ad hozzá tollat.

Kérdés: Az a szabály, hogy a szavazólapokat mindig legalább kétszer kell megszámolni – egymást követő két számolásnak kell azonosnak lennie?

Válasz: Nem. Együtt kell számolni, és addig, amíg két azonos eredmény ki nem jön. A két azonos eredmény nem kell, hogy egymás után legyen. Elégséges, ha pl. három számolás van és az első és harmadik azonos. A szavazatokat mindig a teljes SzSzB-nek együtt kell számolnia, nem lehet szétosztani a feladatokat egymás közt.

4. A képzési anyaggal kapcsolatos kérdések

Kérdés: A felkészítő anyagokban többször említik, hogy előzetesen szerezzük be a

- delegáló OEVB tagjának
- a kampányfőnöknek
- a helyi választási irodának

a telefonszámát, illetve a delegálást igazoló okiratot (megbízólevelet).

Kérdésem, hogy a fentieket honnan tudom beszerezni?

Válasz: OEVB és kampányfőnök: a telefonszámokat keresd a 106-os koordinátorodnál, de ez nem életbevágó információ. Legyen nálad a mobilod, és telepítsd a 20k22 mobilapp-ot!

A HVI telefonszáma mindig fenn van a település honlapján.

A delegálási okiratot nem kell már külön beszerezned, ezt megoldottuk. Ezzel már nincs teendő.

